

Indenrigs- og Socialministeriet
Socialøkonomi/Børneenheden
J.nr. 2008-1796
bea/cme

29. april 2009

Tale til

**Samråd om SOU spørgsmål Y, Z Æ, Ø, Å AA
den 30. april kl. 10.15**

DET TALTE ORD GÆLDER

Samrådsspørgsmål Y:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke problemer der efter ministerens mening er med indførsel af det obligatoriske frokostmåltid i daginstitutioner, jf. dagtilbudsloven (Lov 1148 af 3. december 2008), herunder årsagerne til at kommunerne ikke kan nå at indrette sig efter loven i tide, jf. pressemeddelelsen fra Det Konservative Folkeparti af 17. marts 2009?”

Samrådsspørgsmål Z:

”Deler ministeren den konservative ordførers bekymring for, om kommunerne kan nå at indrette sig på loven om indførsel af obligatorisk frokostmåltid i daginstitutioner i tide, jf. pressemeddelelsen fra Det Konservative Folkeparti af 17. marts 2009, og hvordan vil ministeren i givet fald afhjælpe dette problem?”

SVAR:

Da spørgsmål Y og Z omhandler det samme, vil jeg besvare de to spørgsmål samlet.

Jeg er helt enig i, at det er en meget stor opgave for kommunerne at indføre madordninger i alle dagtilbud.

Noget af det, kommunerne har efterlyst i den forbindelse er klarere regler om fødevaremyndighedernes krav til registrering og hygiejne i køkkener.

Jeg ved, at Fødevarestyrelsen har iværksat forskellige tiltag for at hjælpe kommunerne med at få klarhed over reglerne.

For det første har Fødevarestyrelsen i januar måned udsendt en revideret vejledning, som specifikt retter sig mod køkkener i daginstitutioner.

For det andet har Fødevarestyrelsen - i samarbejde med KL - afholdt fem regionale møder. Formålet med møderne har været at informere kommunerne om fødevaremyndighedernes krav til køkkener i daginstitutioner. På møderne har der desuden været et oplæg fra Arbejdstilsynet om deres regler.

Herudover ved jeg, at der fra forskellige steder har været udtrykt bekymring for, om fødevaremyndighederne kan nå at godkende alle køkkener i daginstitutioner inden lovens ikrafttræden.

Fødevareministeriet har oplyst, at de regner med at kunne nå at godkende alle køkkener med mindre, at alle kommuner venter med at indsende deres ansøgning om registrering til sidste kvartal af 2009.

Jeg vil derfor opfordre kommunerne til at indsende deres registreringer til Fødevarestyrelsen hurtigst muligt.

Herudover synes jeg, at det er væsentligt at nævne, at kommunerne har kendt til loven, siden februar 2008, hvor finanslovsaftalen for 2008 blev indgået. Nogle kommuner har også været gode til at komme hurtigt i gang, og de kommuner oplever selvfølgelig ikke på samme måde vanskeligheder med at nå at implementere loven inden ikrafttrædelsesdatoen. Også her betaler rettidig omhu sig selvfølgelig.

Kommunernes formand Erik Fabrin har overfor regeringen understreget, at kommunerne godt kan overholde aftalen og nå at implementere loven, inden den træder i kraft.

Når Erik Fabrin overfor regeringen forsikrer, at de kan overholde aftalen, har jeg ikke nogen grund til at tro andet.

Spørgsmål Æ:

”Ministeren bedes redegøre for sin holdning til at ændre på finansieringen af loven om indførelse af obligatorisk frokostmåltid i daginstitutioner, således at kommunerne sikres finansiering til at etablere køkkener, så frokostordningen kan indføres som en del af daginstitutionernes pædagogiske tilbud?”

SVAR:

Jeg ser ikke nogen grund til at ændre i finansieringen. Midlerne i kvalitetsfonden skal således bl.a. bruges til at finansiere etablering af køkkenfaciliteter. Men det er en lokal beslutning, hvordan dette skal ske.

Det har ikke fra centralt hold været sigtet, at lovforslaget skulle kædes sammen med en udvidelse af de pædagogiske krav i daginstitutionerne.

Kommunerne har - både tidligere og efter de nuværende regler mulighed for at beslutte, at børnene skal deltage i tilberedningen af maden som en del af det pædagogiske tilbud.

Spørgsmål Ø:

”Ministeren bedes redegøre for, om ministeren mener det er rimeligt, at mange forældre vil opleve massive takststigninger for daginstitutionspladser som følge af de nye madordninger fra 2010, også i dagtilbud der allerede har velfungerende madordninger?”

SVAR:

Med denne lovændring skabes der sikkerhed for, at børnene får et frokostmåltid. Efter de tidligere regler var det op til den enkelte kommune, om der var frokost eller ikke i daginstitutionen. Kommunen kunne derfor frit afskaffe en hidtil eksisterende frokostordning, hvis de ønskede det.

Det er regeringens politik, at forældrene selv skal afholde udgifterne til børnenes frokost. I kraft af loven om frokost i daginstitutioner er det yderligere sikret, at familier, der har mere end et barn i dagtilbud, får søskendetilskud – også til frokost i daginstitutionen, ligesom det er sikret, at der ydes fripladstilskud til familier, der har behov for det.

Hvad angår de forældre, hvis børn allerede får frokost i daginstitutionen som en del af dagtilbudsydelsen, ved vi ikke, om kommunen vil hæve taksten.

Aftalen med KL er således, at det er en lokalpolitisk beslutning om taksten skal hæves i de kommuner, der allerede har frokost i institutionerne.

Loven giver alle kommuner mulighed for at fastsætte taksten til højst 30 procent af udgifterne. For mig er det afgørende, at de rammer, der er fastsat i love og regler, er ens for alle kommuner. Det modsatte er helt urimeligt.

Spørgsmål Å:

”Ministeren bedes redegøre for, om ministeren mener det er rimeligt, at mange daginstitutioner - særligt vuggestuer - tvinges til at droppe velfungerende madordninger, for i stedet at modtage mad fra eksterne leverandører, som følge af lovændringen om obligatoriske madordninger i dagtilbud fra 2010?”

SVAR:

Som jeg tidligere har nævnt, er det kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for at implementere loven. Heri ligger jo, at det er dem, som skal beslutte, *hvilken* frokostordning, som skal vælges i kommunen.

Jeg ved, at rigtig mange kommuner i mange år har tilbudt frokost til deres vuggestuebørn som en del af dagtilbudsydelsen.

Der er *ikke* noget i loven, der forhindrer, at f.eks. vuggestuer, som har velfungerende frokostordninger, som indgår som en del af dagtilbudsydelsen, kan fortsætte.

Det har aldrig været hensigten med loven at velfungerende frokostordninger skulle stoppe.

Loven pålægger ikke kommunerne at implementere frokosten på én bestemt måde, ligesom loven heller ikke tvinger kommunerne til at implementere den samme frokostordning i alle kommunens daginstitutioner.

Jeg har for nylig set en undersøgelse fra Berlingske Research, som viste, at de fleste kommuner - hvor der truffet beslutning om frokostordning - vælger en kombination af egenproduktion i den enkelte daginstitution og frokost leveret fra ekstern leverandør.

I sidste ende er det dog kommunalbestyrelsens ansvar at beslutte, hvilken eller hvilke frokostordninger, som skal gælde i kommunen.

Spørgsmål AA:

”Hvilket indtryk gør det på ministeren, at forældre mange steder foretrækker selv at kunne sørge for sine børns mad, frem for at være henvist til billig mad af tvivlsom kvalitet, som følge af lovændringen om obligatoriske madordninger i dagtilbud fra 2010?”

SVAR:

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg godt kan forstå, at forældre kan blive nervøse for, om deres børn fremover er sikret en varieret og sund frokost med alle de negative artikler om ’flymad’ og vakuumpakket mad, som der er blevet bragt i pressen.

Hertil vil jeg sige, at rigtig mange kommuner i rigtig mange år har tilbudt frokost både til vuggestuebørn og børnehavebørn som en del af dagtilbudsydelsen.

Disse ordninger har, så vidt jeg er orienteret, generelt set fungeret på en måde, så både børn, forældrene og personale har været tilfredse med ordningen, ligesom forældrene er blevet aflastet i forhold til at smøre madpakker til deres børn.

Alt nyt er svært. Og det gør selvfølgelig indtryk på mig, at forældrene aktuelt er usikre på, om maden bliver sund og derfor hellere selv vil smøre børnenes madpakker – for at være på den sikre side.

Men det står faktisk i loven, at maden *skal* være sund og leve op til de enhver tid gældende danske anbefalinger for kost i den relevante aldersgruppe.

Derfor – og på trods af alle de negative skrivelser – har jeg tillid til, at kommunerne får implementeret loven på en måde, så forældrene, når loven er løbet i gang, generelt set vil være tilfredse med frokosten og opfatte denne som en integreret del af dagtilbudsydelsen.

Endelig er jeg sikker på, at der om nogle år ikke længere vil være forældre, som stiller spørgsmålstejn ved, om børnene skal tilbydes frokost i daginstitutionen. For dem, vil det være en selvfølge, at frokosten er en del af dagtilbudsydelsen.

